

feminarium. Man kunde tværtimod, ved at fortsætte med en saadan Understøttelse som hidtil, hjælpe alle dem, der trængte dertil, ud over de pekuniære Bæmskeligheder. Og hvad Undervisningstiden angaar, ser jeg ikke, hvad der skulde være til Hinder for, at man som almindelig Regel indførte den samme Ordning, som her er foreslaaet for Seminarierets Vedkommende, saa Lærerindeexamen saldt i to Dele med et vist Tidsrum, et Par Aar f. Ex., imellem. Saa kunde de Paagjældende jo i den Tid hvile sig ud fra Examenslæringen og forberede sig praktisk til Lærergerningen. Hvis man hjalp Lærerindeerne paa denne Vis og for saa vidt blev i det gamle Spor og blot søgte at afhjælpe Manglerne derved, ser jeg ikke rettere, end at man vilde opnaa Mere end ved at oprette en saadan Statsanstalt. Thi Statsseminariet vil jo kun kunne komme en forholdsvis ringe Del til Gode. Det er beregnet paa at optage 64 Elever, der skulde fordeles paa 3 Aar, og altsaa paa at dimittere en Snæs Stykker om Aaret; men det er ikke mere end en Hjerdedel eller en Femtedel af det Antal, som indstiller sig til Lærerindeexamen i de senere Aar, og vil i Fremtiden blive endnu mindre i Forhold dertil. Jeg tror altsaa, at man paa den anden Maade vilde kunne komme et langt større Antal til Hjælp, og det uden at behøve at gaa til saa stor en Betsfning som det her Foreslaaede vilde kræve. Anlægget af et Statsseminarium vil nemlig kræve for det Første en Udgift af 350,000 Kr., en Gang for alle, og dernæst, efter hvad der er oplyst i Landsthingsudvalgets Betænkning, en aarlig Udgift af 45,300 Kr. eller, naar man fra drager Elevernes Betaling, 21,300 Kr. Dertil maa saa lægges Renten af Anlægskapitalen, altsaa 14,000 Kr., og dette Statsseminarium vil altsaa komme til at koste os aarlig 35,300 Kr. Men det er ikke nok dermed, thi i det Dieblift, vi have oprettet det, ville de nuværende private Instituter ikke kunne konkurrere med en Anstalt, der er saaledes begunstiget forud for dem, at der gives den et Tilskud af 588 Kr. for hver Elev, det vil det nemlig fattigt blive. Hvis vi ikke ville slaa hele den private Virksomhed ihjel — og derpaa er der jo ikke tænkt, thi saa maatte vi have haft en hel Række af Statsseminarier, eller i alt Fald flere — da ville vi blive nødt til at støtte de private Instituter efter en langt større Maalestok end hidtil, saa det i Virkeligheden vil blive en meget betydelig Sag for Statskassen. Skulde man gaa til noget Saadant, maatte der, saavidt jeg kan se, foreligge en ganske anderledes begrundet Nødvendighed, end der gjor i dette Tilfælde. Det maatte være ganske anderledes klart, at den private

Virksomhed ikke kunde skaffe hverken tilstrækkelig mange eller tilstrækkelig dygtige Lærere, men det har den hidtil vist, at den kan. Derfor tror jeg ikke, at der er nogen som helst Grund til i dette Dieblift at indlade sig paa en saa stor Betsfning for Statskassen. Jeg tror, at disse Penge eller endog kun en Del af dem, kunne anvendes langt fordelagtigere til samme Formaaals Fremme paa anden Vis. Hvis man endelig vil ind paa et Normalseminarium for Kvinder, vil det desuden ligge meget nær at tænke paa, om man ikke kunde anvende et af de bestaaende Seminarier dertil. Jeg tror ikke, at der i Diebliftet er nogen Anledning til at drøfte denne Tanke, men det er i alt Fald en Ting, der absolut maa tages med i Betragtning ved den nærmere Overveelse af denne Sag. Jeg tror at man ved at anvende de Summer, der her ere paataentt anvendte til Statsseminariet, til Understøttelse for Elever og for den private Virksomhed for Uddannelse af Lærere, vil der blive naaet noget langt Betydeligere, og jeg ser derfor ikke, at der er nogen som helst Grund til i dette Dieblift at vedtage nuværende Forslag. Jeg gaar ud fra, at de Allerfleste ville være enige om, at Staten har en Pligt til at understøtte de Kvinder, der ville uddanne sig til Lærere, ligesaa fuldt som de Mænd, der ville uddanne sig til Lærere. Men det er en ren Misforstaaelse at tro, at det kun kan ske derved, at man opretter et Statsseminarium. Naar man i Virkeligheden ad anden Vej kan naae det samme, ser jeg ikke, hvorfor man skal forlade den nuværende Ordning. Der maa altid kunne gives Grunde for, at man skal gaa bort fra Noget, der i og for sig er tilfredsstillende, over til noget Andet, hvorom der dog kan være delte Meninger. Men selv om der skulde være dem blandt os, som kunde tænke sig, at der var Grund til at komme ind paa denne Sag i en nærmere Fremtid, er jeg dog overbevist om, at de Allerfleste af dem vilde sige: „Sa selv om vi syntes om Sagen, som den er, kunne vi ikke efter det Forhold, hvori den ærede Minister i det Hese staar til Folkethinget, betro ham den videre Udførelse af denne Sag“. Vi have set før, hvorledes Forslag, der ere vedtagne i denne Sal, i Overensstemmelse — skulde man tro — med Ministeriet, ere blevne udførte paa Maader, der have været stik i Strid med, hvad vi vare blevne enige om. Og jeg antager derfor, at der, baade af den ene og af den anden Grund, ikke kan være Tale om at vedtage Lovforslaget i Diebliftet. Jeg skal imidlertid henstille til Thinget, om det vil bruge den Fremgangsmaade strax at slaa dette Forslag ihjel, eller vil følge den anden Vej,